

sestro. S cer pa naj so prepričani, da jaz napredni steber trdnosti stojim nego njih voditelji, ki že od treh klofut okrog padejo ali pa so iz javnih zborov čez stopnice doli flinknjeni kakor muhe. . . . Pa kar kej za zlo! — J. Krassnigg.

V spodnji Rožni dolini so pričeli mladi kaplančki hujskati in doslej mirno živeče prebivalstvo razburjati. Veliki boji se pripravljajo. Ustanovljajo se t. z. „krščansko-socialna“ delavska društva pri zvokih godbe in pevanju hujskajočih pesni. Hoče se kmetu na nov način denar iz žepa vzeti, kajti „ofri“ v cerkvi so že jako mali. Delavce v fabrikah se hujška; ako pa postanejo brez dela, ne bode noben kaplan za nje skrbel. Zasepljeno ljudstvo, ki se vsede na limance tem ljudskim izesalcem! Vse povsod ustanovljajo tudi pevska in društva tamburašev; ponoči pa ni drugega nego pretepi in psovanje in potem tožbe, kazni ter sovraštvo. To je plod delovanja tukajšnje prvaške duhovščine. Ali že se kaže jeza ljudstva proti tej hujskariji. Prav žalostno so izpadle priredbe prvaških farjev ob priliki otvoritve nove železnice. Le najneumnejši med neumnimi so se pustili preslepiti in že na zastavah je bilo videti, v kateri občini stanujejo bolj pametni ljudje in na drugi strani, v kateri prebivajo od ljudskih izdajalcev zaslepljeni bedaki. „Mir“ se grozno jezi, ker so poslali Slovenci tako malo bedakov k priredbam prvakov. Videti je bilo le otroke, najste hlapce in eno požarno-brambeno društvo, katero vidiš povsod, le pri požarih ne. Nikdo ni te ljudi opazil, samo — „Mir“. . . . Iz Kranjske se naročuje zdaj kričaje, ki vpijejo, da so „bratje“ Korošcev. Ali to ne bo izdalo. Od takih „Kranjcev“ in „bratov“ niso dobili Korošci doslej drugega, kakor znane male živalice, kadar so prihajali fehtariti. . . .

V Podjuni postopa neki mladi učiteljček, ki si dela s tem veselje, da strelja na pse. Kmetje se izprosijo odločno take šale. Učitelj, ki služi po navadi v sv. Petru, naj tedaj raje na to gleda, da ne bode v šoli — kozle streljal.

V Šmohorju v Ziljaki dolini ostane čez zimo 3. bataljon bramborskega pešpolka št. 4.

Novo šolo bodo stavili drago leto v sv. Rupretu (Celovec).

Opeklo se je na paši pri ognju 3 letno dekletce kmeta Höferja v Vrbi ter umrlo.

Dezertiral je rekrut 17. pešpolka v Celovcu J. Onderjaš; pobrisal jo je brez suknje in sablje.

Po svetu.

Nedoseženo sleparstvo se je zgodilo te dni v Kepeniku pri Berolinu. Oddelek vojakov je korakalo proti mestu, kojih ostavi neki „hauptman“ jim pokaže „kraljevo“ pismo in jih vzame seboj. Vojaki so ubegali, nasadili bajonete in nabasali puške. „Hauptman“ jih je peljal naravnost pred kepeniški magistrat, pustil duri zastražiti in župana ter blagajnika aretovati. Vsa vprašanja po vzroku aretacije niso imela uspeha. Stotnik je vzel gotovino blagajne seboj in poslal vojake z županom in blagajnikom proti mestu. Sam pa je šel na kolodvor in se odpeljal — ne ve se kam! Čez par uršele se je izvedelo, da je bil „hauptman“ navaden slepar, ki se je na to nedosežno predrzen način do drobiža pripravil. Celi svet se smeje tej lopovščini. Sleparja doslej še niso dobili.

Zločini. V Novem Jorku je poneveril solastnik bančne hiše Ceballo 1 milijon dolarjev; hiša je v konkuru. — V največjem bančnem zavodu v Bruselju se je poneveril uradnik Datis več 100.000 frankov. — Ključar Kaufmann v Berolinu je umoril z bodalom neko vdovo na cesti; veroval je v vraže in trdil, da ima revica „hud pogled“. — Na parniku „Ana“, ki je potoval proti Cifu, je napadlo 10 kitajskih roparjev moštvo, oropalo potnike za 7000 rublov in pobegnilo na barčicah; le enega so vjeli. — V Longdrampu (pri Parizu) je bila velika dirka s konji; gledalec se je zdel uspeh kričeviti in zato so vse razbili, uradnike pretepli, denar opletili ter končno z bencinom hišice požgali. Sele vojaštvo je napravilo red.

Rudarska smrt. V Pokahontas v Viržiniji se je zgodila grozna rudarska nesreča; 60 mrtvih knapov so potegnili iz rovov, 70 pa so živih rešili. Kakor znano, so amerikanske jame veliko nevarnejše od avstrijskih. — Pri zgradbi

šahta „Borusia“ v Essenu (Prusija) je zasula zemlja celo partijo rudarjev; 3 mrliče so kmalu našli, druge pa so morali še v jami pustiti. — V Viegeti na Angleškem so se vneli v jami plini in je bilo 200 rudarjev zasutih; rudarji so delali junaško na rešitvi tovarišev; ali 23 je izgubilo življenje.

Železniške in morske nesreče. V Podzamcu na Galiciji je usmrtil brzovlak čuvaja Kozuba. — V sv. Rupretu na Koroškem je povozil tovrni vlak zidarja Apodelda. — Pri Dortmundu (Vestfalsko) je skočil brzovlak iz tira; 3 osebe mrtve! — Na kolodvoru v Epernanu (Francoska) je trčila mašina v osebni vlak; 9 oseb je bilo takoj mrtvih, 17 težko ranjenih. — V pristanu Hongkong (Kitajska) je pričelo goreti na velikem parniku; na stotine Kitajcev je zgorelo. — Meranski poštni vlak je zadel ob tovarni vlak; vlakovodja je težko ranjen. — V pristanu Rosario (Brazilija) se je razpočil kotelj na parniku; kapitan, prvi častnik in 3 kurjači so mrtvi. — Francoska podmorska barka „Lutin“ se je pri vajah potopila; utonilo je celo moštvo, obstoječe iz častnika in 14 mornarjev.

Dopisi.

Iz Šoštanja. Po 2 letnem boju zoper prvaško stranko je zmagala konečno v 1. in 2. volilnem razredu napredna stranka. Tudi v 3. razredu je bila zmaga gotova, a na nečuvani, protipostavni način se je dotedaj vladajoča prvaška stranka v zadnjem trenutku pripravila nad 50 otročjih glasov, s katerimi je v 3. razredu preglasila naprednjake. Le da bi se pomirili, se zoper izid volitve v 3. razredu naprednjaki niso pritožili. S cer pa je omeniti, da so se volitve valed protipostavnega postopanja prvakov štirikrat razveljavile. Konečno je vlada, katere je več nego dve leti trpela to sramotno in protizakonito delovanje, stari prvaški občinski odbor moral razgnati. Sele, ko je vladni komisar vodil volitev, ko se je volitev valed tega vršila na postavni način, so naprednjaki dosegli pravico in so zmagali na sijajni način. A kdor misli, da je bil s tem konec, ta se moti. Z veliko ogorčenostjo so napredni možje skozi več nego dve leti morali opazovati, s kako nerazumljivo potrpežljivostjo je vlada gledala, kako so prvaški odborniki krčili pravice napredne stranke, ne zmeč se za božje in posvetne postavbe. In sedaj, ko je konečno pravica zmagala, sedaj nam prigovarja vlada, naj sklenemo z nasprotniki kompromis na tak način, da bi vsaka stranka imela polovico odbornikov. Čujte in strmite! Za ljudi, kateri so skozi dve leti kupičile krivdo na krivdo, se poteguje glavar baron Müller in mi naprednjaki, kateri smo si svoje pravice morali pridobiti v požrtvovalnem boju, naj bi plod neumornega delovanja izpustili iz rok? Nikoli! Oločno zahtevamo, da vlada upošteva naše pravice, odločno zahtevamo, da vlada uporabi zakon; vse drugo slovesno odklanjamo in ravno tako slovesno povdarjamo, da se bomo poslužili vseh postavnih sredstev, da nam nihče ne bode kratil pravice. Kot zanimivo in ob enem značilno poročamo, da glavar baron Müller in vladni koncipist Hoffmann, če prideta v Šoštanj, le v prvaških krčmah občujeta in njihov prvi svetovalec je znani kruti nasprotnik napredne stranke, Goršek. Kaj-li to pomeni?! Konečno je še nekaj o prvaških prvoboriteljih, s katerimi bi mi naj sklenili kompromis: c. kr. notar Kolšek kot načelnik urada, kateri mora vedno temeljiti na javnem zaupanju, ima uradnika, znanega hujška Zoka, kateri je kaznovan dvakrat zavoljo hudodelstva goljufije, enkrat radi prestopka tatvine in trikrat radi razžalenja časti. Prašamo te, dragi Štajerc in nadzorna oblastva: je-li to dopustljivo?! Ali je pravdom že res vse dovoljeno?! In slavni prvaški prvoboritelj dr. Maier, sin nemških starišev, kot 15 letni pobit sploh slovensčine še ni bil več, — in njegov pisar? To vse je pač jako značilno za prvaško stranko in taka stranka ne zamore imeti dolgega obstanka. Boljši elementi že razvidijo, da je bolj častno, tem ljudem pokazati hrbet. Toliko za danes. V bodoče ti bomo, če ne bodo nastopile skoro boljše razmere, še marsikaj zanimivega sporočili, kajti naša potrpežljivost je pri koncu.

Šoštanski naprednjaki.

Slatina-Rogatec. Razne stvari, ljubi „Štajerc“, sem videl, ko sem se nahajal v kopelji. Nekega jutra sem videl pohajati mladega fantina brez dela. Vprašal sem prijaznega starčka, kdo je ta fantič in izvedel sledeče: Fant je bil že v 4. letu v latinski šoli in moral izstopiti, ker je preslabe glave; zdaj pomaga materi žgance kuhati. Pri zadnji volitvi pa je bil grozno priden; od ranega jutra do pozne noči je skakal okoli in pobiral volilne listke ter jih počelkal z imenom Korošec. Kajti tu v Slatini je še nekaj babjekov, ki si ne upajo po lastnem prepričanju voliti. Fantič dela tudi z vsemi kriplji proti „Štajercu“, ali tega ne bode uničil, čeprav ponuja svoje revne „pravice“. Kmet.

Iz Planinske vasi na Planini. Moramo se nekoliko popečati z dopisunom „Fihposu“, ki je poskusil blatiti v 39. številu občinsko upravo. Dolgo se je skrivljal ta dopisun za „larfo“ nedolžnosti, ali zdaj poznamo tega farškega petelinčka iz Planinske vasi št. 1. Zdaj te imamo pri kravetelju in videti hočemo, kako dolgo boš v prvaški cunji čenčal o stvareh, ki jih sploh ne razumeš. Dragi bralci nam tako priljubljene „Štajerca“ pa bodo videli, kakšen fantek je ta oštirjev Pepi. Napada nas, ker ne nosimo svojih težko prihranjenih novcov v njegovo gostilniško bajto. Ali zapomni naj si: ker se zbirajo le šnopsarji in farški podrepniki, ne bomo zahajali. Dopisun je v „Fihposu“ čenčaril in raznašal med prvaški svet plodove svojih pulnih možgan ter klobasariil nekaj o občinskih računih. Pravi, da so bili občinski proračuni tako sestavljeni, da jih odborniki niso razumeli. Seveda, ko bi znali tako malo kakor „Fihposov“ dopisun, bi jih ne razumeli. Ali toli nemščine že razumemo, dopisunče, da nas ne prodajo „Fihposovci“. Dopisun pač sanja, kako lepo bi bilo, ako bi on sedel na županskem stolu. Ali motiš se, z vsemi svojimi šnopsarji vred! In nikar ne misli, da boče nemščina izginila, ker ti to želiš. Računi pa so popolnoma v redu in priporočamo, da tudi ti svoje „birčafstake“ račune tako držiš, da ne bi prišel na boben! Tudi napada dopisun našega g. tajnika, ki se vanj niti čevljev ae obriše. No, vrlenu tajniku je to pač vse eno in še čast je, ako ga napada ljudstvu sovražna prvaška družba. Kako pa je stala občina pod prejšnjim županom, ko se je uradovale v krasni planinski „slovensčini“? Sedanjí obč. predstojnik v zvezi z g. L. Sch. sta spravila račune šele v red in sta zakrpala grehe predhodnikov, — za zahvalo pa jih vlačijo farški podrepniki po njih cunjah. Podtikanje o zvišanju tajnikove plače je naravnost nesramno, kajti g. L. Sch. je pisal od začetka zastoj, v zadnjem času pa se mu je priznalo borih 24 gold. Občina še nikdar ni bila tako v redu, kot je zdaj v naprednih rokah! Ako ne boče dopisun svoj jezik držal, povemo v „Štajercu“ še par zanimivih novic o naših kimovcih in farških petelinov.

Op. uredništva: Prav tako! Vsa čast mojem, ki so ponosni, da znajo tudi nemški. Pustite farške psičke lajati, to danes nikogar več ne boli!

Gospodarske.

Proti trtni uši je iznašel dijak tehnike v Karlsruhe novo sredstvo ter je tudi že pustil patentirati. Novo sredstvo uniči baje už sigurno in pospešuje rast in razvitek trt.

Grozdje, ki ne dozori ali ki je deloma nezrelo, naj se hitro stlači (preša) in naj se loči zrelo od nezrelega. Tekočino iz zrelega grozja se pusti lahko z zrnom vred kipeti (gähren) nezrelega pa le hitro prešati!

Kostni prah (moka) rabijo kmetje v nekaterih krajih namesto Tomažove moke, ako ravno pride na prvi pogled malo dražje. Vendar pa obsega kostni prah veliko več fosforjeve kisline nego Tomažova moka. Izračunati je lahko, da je 1 kila fosforne kisline v kostnem prahu za 7 vin. cenejša nego 1 kila kisline v Tomažovi moki. 200 kil kostnega prahu napravi na polju isti učinek kakor 300 kil Tomažove moke. Kostno kakor Tomažovo moko naj se v jeseni čimprej raznese in če mogoče zagrebe. Za travnike in krompir zadostuje za 1 hektar 200 do 300 kil od lima čistega kostnega prahu, za žitje pa 150 do 200 kil.